

Παναγιώτης Σωτήρης

Είναι γνωστό ότι εδώ και κάποιο διάστημα έχω παραιτηθεί από τη γραμματεία της Λαϊκής Ενότητας. Η παραίτηση αυτή έγινε επειδή δεν είμαι πλέον μέλος του πανελλαδικού γραφείου της Αριστερής Ανασύνθεσης και με αυτή την έννοια δεν θα μπορούσα να συνεχίζω να εκπροσωπώ την οργάνωσή μου σε ένα όργανο όπως η γραμματεία ενός μετώπου. Όμως, παρέμεινα μέλος του ΠΣ της ΛΑΕ, στο οποίο είχα εκλεγεί από την πρώτη και μέχρι στιγμής μόνη συνδιάσκεψη του μετώπου.

Όμως, θεωρώ ότι δεν μπορώ να είμαι πλέον μέλος του ΠΣ της Λαϊκής Ενότητας. Αφορμή, αλλά όχι αιτία, τα όσα έγιναν στην τελευταία συνεδρίαση του ΠΣ, στην οποία φάνηκε η πραγματική πολιτική αδυναμία της ΛΑΕ να λειτουργήσει ως ένα μέτωπο που μπορεί να συμβάλει στην αναγκαία ανασύνθεση μιας σύγχρονης ριζοσπαστικής αριστεράς.

Στη συγκεκριμένη συνεδρίαση η πλειοψηφία του ΠΣ της ΛΑΕ απέρριψε οποιαδήποτε πρόταση θα σηματοδοτούσε αφενός την προσήλωση της ΛΑΕ σε μια λογική αριστερού ριζοσπαστικού μετώπου, αφετέρου την παραίτηση από μια ιδιοκτησιακή αντίληψη για την προς τα έξω παρουσία και εκπροσώπηση του μετώπου.

Ειδικότερα, απορρίφθηκαν και οι δύο προτάσεις που κατέθεσε η αριστερή πτέρυγα της ΛΑΕ: τόσο αυτή που αποσαφηνίζει ότι η ΛΑΕ παραμένει προσανατολισμένη στο στόχο της συνεργασίας με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και άλλες αριστερές ριζοσπαστικές δυνάμεις, όσο και αυτή που έθετε επί της ουσίας την ανάγκη ο εκπρόσωπος Τύπου του μετώπου να μην είναι μέλος του Αριστερού Ρεύματος.

Εάν κανείς εξετάσει αυτές τις προτάσεις, θα τις θεωρήσει μάλλον συμβιβαστικές και συμβολικές κινήσεις. Ουσιαστικά ήταν μια συμβολική επιμονή στο στόχο του αριστερού μετώπου και μια επίσης συμβολική συμπλήρωση της δημόσιας παρουσίας ώστε αυτή να μην μονοπωλείται από τον Παναγιώτη Λαφαζάνη. Προσωπική μου γνώμη θα ήταν ότι θα έπρεπε να είχε τεθεί συνολικά θέμα ηγεσίας της ΛΑΕ και συνολικής αναπροσαρμογής της γραμμής

της.

Η απόρριψη αυτών των προτάσεων και μάλιστα με πλειοψηφία 56%-44%, από τη μεριά του Αριστερού Ρεύματος, απέδειξε ότι πλέον πολύ δύσκολα μπορούμε να μιλάμε για μια παραγωγική μετωπική πολιτική διαδικασία μέσα στη ΛΑΕ.

Γνωρίζω ότι αρκετές συντρόφισσες και σύντροφοι θα πουν ότι αυτή η συνεδρίαση ανέδειξε το πρόβλημα, απέδειξε ότι υπάρχει ισχυρή αντιπολίτευση στην κυρίαρχη γραμμή, ότι μπορεί να ανοίξει και άλλο η συζήτηση. Δεν συμμερίζομαι αυτή την εκτίμηση. Η ΛΑΕ έχει δείξει τα πολιτικά της όρια. Είναι ένα μέτωπο στο οποίο η -οριακά- πλειοψηφούσα τάση του δεν μπορεί να ξεφύγει από τα δικά της πολιτικά όρια και την κληρονομιά των κακών παραδόσεων του ελληνικού ρεφορμισμού στις οποίες επιμένει (οικονομισμός, «αναπτυξιολαγνεία», κοινοβουλευτισμός, φλερτάρισμα ακόμη και με εθνικιστικές απόψεις). Η απροθυμία αριστερής αυτοκριτικής και για την περίοδο του Συνασπισμού και για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι από αυτή την άποψη το χαρακτηριστικότερο σύμπτωμα. Ταυτόχρονα, όμως, δεν μπορεί αυτή η συγκεκριμένη ηγετική ομάδα να έχει τη στοιχειώδη δημοκρατική αντίληψη που αναλογεί σε ένα μέτωπο, δηλαδή σε μια συνύπαρξη διαφορετικών ρευμάτων με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν όλες οι τάσεις να αναγνωρίζονται στην κοινή πολιτική κατεύθυνση.

Προφανώς και τα προβλήματα αυτά δεν ξεκίνησαν τώρα. Και όσες και όσοι συμμετείχαμε στη ΛΑΕ και στη όργανά της φέρουμε ευθύνη για όλα αυτά. Αυτό, όμως, δεν αναιρεί την ανάγκη, έστω και τώρα να κοιτάξουμε κατάματα την πραγματικότητα της ΛΑΕ και μια ακολουθία σφαλμάτων και χαμένων ευκαιριών. Αναφέρω ενδεικτικά:

- Την ίδια την προβληματική συγκρότηση της ΛΑΕ μπροστά στις εκλογές του 2015 όπου χάθηκε η ευκαιρία να υπάρξει εκλογική συνεργασία ΛΑΕ και ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ως συνεργασία δύο αυτοτελών μετώπων, που θα είχε διαμορφώσει άλλους όρους. Μπορεί να φέρει μεγάλη ευθύνη η τότε πλειοψηφία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όμως φέρει ευθύνη και η πλευρά του Αριστερού Ρεύματος που δεν διευκόλυνε ακριβώς τη διαδικασία. Να το πω απλά: ούτε το Αριστερό Ρεύμα ήθελε ένα ψηφοδέλτιο που θα λεγόταν ΛΑΕ-ΑΝΤΑΡΣΥΑ, θα είχε συλλογική εκπροσώπηση και πλαίσιο με σαφήνεια ως προς το έξω από την ΕΕ.
- Τη χαμένη ευκαιρία μετά το «τραύμα» της μη εισόδου στη Βουλή, η ΛΑΕ να παίξει το ρόλο του καταλύτη για μια διαδικασία αυτοκριτικής και ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς. Αντίθετα, σε πολιτικό επίπεδο

προκρίθηκε η λογική της αναμονής της επικείμενης κατάρρευσης της κυβέρνησης και οργανωτικά μια καρικατούρα προσπάθειας να αποκτήσουμε «κομματική γραφειοκρατία».

- Την καθυστερημένη ρήξη με το ΣΥΡΙΖΑ σε αυτοδιοικητικό και συνδικαλιστικό επίπεδο που είχε ως αποτέλεσμα μια διαρκή πολιτική αιμορραγία και που μείωνε την ικανότητα απεύθυνσης σε ένα δυναμικό που ήθελε πρώτα από όλα να δει ότι γίνεται πραγματική τομή με το παρελθόν.
- Την αποτυχία της συνδιάσκεψης που δεν μπόρεσε ούτε να κάνει ένα προχώρημα στη γραμμή, αφού ένα αριστερό πρόγραμμα συνδυάστηκε με τη λογική του πατριωτικού αντιμνημονιακού μετώπου, ούτε στη δημοκρατία, με αποκορύφωμα τη μη ολοκλήρωσή της ακριβώς πάνω στο θέμα του καταστατικού και της δημοκρατικής συγκρότησης.
- Την ιδιαίτερα προβληματική λειτουργία των οργάνων και ιδίως της πολιτικής γραμματείας, αφού κυριαρχούσε μια γενικόλογη συζήτηση με τις αποφάσεις να προκύπτουν κυρίως από το στενό κύκλο της ηγεσίας.
- Τη διαρκή επαναφορά του θέματος των συνεργασιών με ρεύματα και απόψεις έξω από το πλαίσιο της αριστεράς, από το ΕΠΑΜ μέχρι τη Ζωή Κωνσταντοπούλου, στο πλαίσιο μιας στρεβλής αντίληψης του μετώπου που δεν μπορούσε να κατανοήσει την ανάγκη σαφών ιδεολογικών οριοθετήσεων προς απόψεις που φλέρταραν επικίνδυνα με εθνικιστικές και ξενόφοβες απόψεις, όπως και την ανάγκη σαφέστερης ταξικής αναφοράς.
- Τη διαρκή υποβάθμιση του προγραμματικού στόχου της ρήξης με το ευρώ και την ΕΕ, που αντί να παρουσιάζεται ως αναγκαία ρήξη για να ξεδιπλωθεί μια διαδικασία κοινωνικού μετασχηματισμού με σοσιαλιστικό ορίζοντα, σε σκληρή σύγκρουση με τις δυνάμεις του κεφαλαίου, παρουσιαζόταν ως ευκαιρία απλώς τροφοδότησης της οικονομίας με ρευστότητα και «ανάπτυξης».
- Την αδυναμία της ΛΑΕ να έχει γραμμή για το «Μακεδονικό», καθώς το Αριστερό Ρεύμα επέμεινε σε απόψεις που συντονίζονταν με την κυρίαρχη λογική και απηχούσαν πλευρές του ελληνικού εθνικισμού («αλυτρωτισμός της ΠΓΔΜ» κ.λπ), με αποκορύφωμα την παρουσία του Παναγιώτη Λαφαζάνη σε ακροδεξιό κανάλι.
- Την προσπάθεια μονοπώλησης της δημόσιας παρουσίας από ένα λόγο εύκολης καταγγελίας, χωρίς επικοινωνία με νεότερες γενιές και χωρίς περιεχόμενο που να πείθει ότι εκπροσωπούμε την εναλλακτική, σε συνδυασμό με μια κωμικοτραγική καταγγελία «σχεδίων φίμωσης» από ΜΜΕ και δημοσκοπούς παρότι συγκριτικά με άλλους χώρους της «πέραν των

τειχών» αριστεράς η ΛΑΕ έχει πρόσβαση στα ΜΜΕ.

Για όλα αυτά, το επαναλαμβάνω, φέρω και εγώ ευθύνη. Όμως, αυτή τη στιγμή δεν βλέπω κάποια πραγματική διάθεση να υπάρξει μια άλλη κατεύθυνση. Και η τελευταία συνεδρίαση του ΠΣ της ΛΑΕ ήταν για μένα η οριστική απόδειξη.

Θέλω να είμαι ξεκάθαρος. Προφανώς και η ΛΑΕ δεν είναι το μόνο πρόβλημα στην ελληνική αριστερά. Στην πραγματικότητα διαμορφώνεται ένα ιδιαίτερα αρνητικό τοπίο, όπου η αδυναμία της ΛΑΕ να αποτελέσει καταλύτη για το αριστερό ριζοσπαστικό μέτωπο, συναντιέται με τον εμμονικό σεχταρισμό της πλειοψηφίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ που απειλεί με πλήρη παραταξιοποίηση όχι μόνο των κεντρικών εκλογικών κατεβασμάτων αλλά και των συνδικαλιστικών και αυτοδιοικητικών εγχειρημάτων, κάνοντας πολύ πιθανό το αρνητικό ενδεχόμενο να βρεθούμε σε αρκετές περιπτώσεις με σχήματα που θα ανταγωνίζονται σε δήμους και περιφέρειες για να υπερψηφιστούν από τους ίδιους αγωνιστές.

Προφανώς επίσης και στη ΛΑΕ υπάρχουν αγωνίστριες και αγωνιστές, απαραίτητοι για οποιοδήποτε σχέδιο ανασύνθεσης μιας σύγχρονης ριζοσπαστικής αριστεράς. Αλλά τα μέτωπα και οι συλλογικότητες ως προς τη χρησιμότητά τους κρίνονται τελικά από τη γραμμή, το πρόγραμμα και την ικανότητα να έχουμε παραγωγική πολιτική διαδικασία. Η ΛΑΕ ως προς αυτά έχει αποτύχει.

Εξακολουθώ να πιστεύω ότι οποιαδήποτε εκδοχή επαναστατικής στρατηγικής σήμερα χρειάζεται και μια πρακτική Ενιαίου Μετώπου δηλαδή μια εκδοχή ενός αναγκαστικά αντιφατικού αριστερού ριζοσπαστικού μετώπου εντός του οποίου οι επαναστατικές κομμουνιστικές δυνάμεις θα διεκδικούν την ηγεμονία. Όμως, η ΛΑΕ δεν είναι ούτε μπορεί να γίνει το πρόπλασμα ενός τέτοιου μετώπου. Μπορούσε, όμως, να πάρει πρωτοβουλίες και δεν το έκανε. Σε αυτή τη βάση σέβομαι και στηρίζω τις συντροφισσες και συντρόφους της ΑΡΑΝ που συνεχίζουν να δίνουν τη μάχη μέσα στο ΠΣ της ΛΑΕ, όμως εγώ δεν θεωρώ ότι είχε νόημα πλέον να συνεχίσω να συμμετέχω σε αυτό το όργανο.

Σήμερα, το τοπίο της ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής αριστεράς στον τόπο μας είναι ένα τοπίο ήττας που αποτυπώνεται σε όλες τις παραλλαγές σεχταρισμού, στην παλινδρόμηση σε προηγούμενους τρόπους πολιτικής, στη θεωρητική οκνηρία και τον πρακτικισμό. Πιστεύω ότι νέες κοινωνικές δυναμικές θα βγουν στο προσκήνιο που θα μπορέσουν να ταρακουνήσουν αυτή την κατάσταση. Όμως, αυτό απαιτεί τον κόπο της συλλογικής σκέψης, της αποτίμησης, της βαθιάς αυτοκριτικής και της προετοιμασίας για τις επόμενες κρίσιμες στιγμές.

Σήμερα χρειαζόμαστε το άνοιγμα μιας στρατηγικής συζήτησης. Για το πώς μπορούν οι αντιφατικές λαϊκές εκρήξεις να αποκτήσουν χαρακτηριστικά σύγχρονου παρατεταμένου λαϊκού πολέμου και δυνάμει «ιστορικού μπλοκ» με ορίζοντα την εξουσία. Για τις πολιτικές, οργανωτικές και μορφωτικές δομές που μπορούν να συμβάλουν σε αυτή την κατεύθυνση. Για μια σύγχρονη εκδοχή δυαδικής εξουσίας». Για νέες μορφές στράτευσης και πειθαρχίας ενάντια στην εξατομίκευση και την ηττοπάθεια. Για το Ενιαίο Μέτωπο ως εργαστήριο πολιτικοποίησης και στρατηγικής.

Και αυτή η συζήτηση πρέπει να έχει αποτελέσματα. Όχι μόνο σε επίπεδο λόγου και ανάλυσης, αλλά και σε σχήματα, πρωτοβουλίες και κινήματα που να κάνουν πράξη μια τέτοια κατεύθυνση. Με όλη την τόλμη και την δημιουργική ασέβεια που αυτό μπορεί να σημαίνει.

Κοντολογίς θα κριθούμε από το βαθμό στον οποίο θα έχουμε αλλάξει. Και σε ποια κατεύθυνση. Στην επαναστατική πολιτική κρινόμαστε από τα λιθαράκια που βάζουμε για την κοινωνική αλλαγή, όχι από τον «πρότερον έντιμον βίον».

Συντροφικά,
Παναγιώτης Σωτήρης